

Resumé - Kort opsamling af erfaringerne fra fælles projekt om implementering af tilgangen Very Brief Advice i forhold til alkohol på Region Hovedstadens hospitaler

Politikerne i Region Hovedstaden besluttede i marts 2019 at styrke indsatsen på forebyggelsesområdet. Et af fokusområderne var patientrettet forebyggelse med ambitionen om, at relevante patienter skulle henvises til kommunale rygestop- og alkoholbehandlingstilbud via henvisningsmetoden Very Brief Advice (VBA). Det blev besluttet at udrulle VBA tilgangen som henvisningsmetode til alkohol-forebyggelsestilbud. Inden udrulning blev tilgangen afprøvet på tre hospitalsafdelinger i løbet af 2020.

Denne erfaringsopsamling bygger på erfaringer fra det fælles projekt mellem Region Hovedstaden, Center for Sundhed (RegionH); Det Sektorfri Forebyggelseslaboratorium (Forebyggelseslaboratoriet) og Alkohol & Samfund omhandlende implementeringen af indsatsen bestående af screening for højt alkoholforbrug og efterfølgende henvisning til Alkolinjen² for patienter på hospitaler i Region Hovedstaden.

Selvom projektet blev opstartet på tre forskellige hospitalsafdelinger, blev det pga. Covid-19 kun gennemført på én afdeling – Endokrinologisk afdeling på Bispebjerg Hospital.

Projektet bygger på tilgangen VBA, som blev understøttet med spørgeskemaet "The Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT) som udgangspunkt for samtalerne – se faktaboks.

Faktaboks. VBA-metoden tilpasset alkoholområdet

VBA står for Very Brief Advice og er en ikke-konfronterende hurtig henvisningsmetode, hvor man via en meget kort samtale med patienten, spørger ind til patientens alkoholforbrug, rådgiver og henviser patienten videre til et tilbud, fx rådgivning om alkohol (ved Alkolinjen) eller kommunal alkoholbehandling. I dette projekt benyttes spørgeskemaet AUDIT til at screene for højt alkoholforbrug. Via AUDIT besvarer patienten 10 spørgsmål om sine alkoholvaner. Resultatet fra AUDIT er udgangspunktet for samtalen.

SPØRG

Spørg ind til alkoholforbrug med hjælp fra AUDIT score.

RÅDGIV

Rådgiv om hvad deres score betyder for deres helbred og behandling.¹

HENVIS

"Hvis du har brug for hjælp til at nedsætte dit forbrug/stoppe, kan du få anonym rådgivning hos Alkolinjen."

Konklusioner vedr. implementering af VBA-metoden på Endokrinologisk afdeling

På Endokrinologisk afdeling var udgangspunktet, at alle patienter skulle spørges til deres alkoholforbrug. I pilotperioden var der fra d. 13. januar 2020 til august 2021, 2897 indlæggelser. Ud af disse fik 914 patienter (31,5 %) udleveret spørgeskemaet AUDIT, hvoraf 124 patienter (13,6 %) ikke ønskede at udfylde skemaet. Antallet af patienter med et risikabelt alkoholforbrug eller et skadeligt alkoholforbrug var 180 (23 %) og antallet af patienter med en mulig alkoholafhængighed var 142 (18 %) – svarende til i alt 322 patienter med et højt alkoholforbrug.

Udover optælling af AUDIT skemaer er der gennemført opstartsmøder (med fokus på oplæring) med personale og ledelse, statusmøder med personale på afdelingen samt et afsluttende og evaluerende møde med kontaktpersonen på afdelingen.

Personalet var overraskede over den høje andel, der rapporterede et alkoholoverforbrug. Det konkluderes, at personalet vurderede indsatsen som meningsfuld taget deres patientgruppe i betragtning, men flere aspekter har begrænset implementeringen af indsatsen. Disse var udfordringer med at bibeholde et konstant fokus på indsatsen, behovet for opbakning blandt medarbejderne og ledelsen til indsatsen samt manglende faglig viden om alkohol og berøringsangst ift. at spørge ind til alkohol ved patienterne. En række praktiske forhold i sundhedsplatformen har besværliggjort registreringen af patienternes resultat af AUDIT spørgeskemaet.

Konklusionerne i denne erfaringsopsamling er begrænset af manglende systematik i dataindsamlingen og der kan ikke konkluderes på effektiviteten af VBA ift. hvor mange, der er blevet henvist videre til rådgivning og behandling eller ift. om patienterne har nedsat deres alkoholforbrug, som et resultat af indsatsen.

Fremover vil det være ønskeligt at kunne indsamle data, der ville kunne muliggøre en forskningsmæssig evaluering af 1) Hvor godt VBA bliver implementeret på hospitalerne, 2) Hvordan VBA fungerer ude i kommunerne/hos Alkolinjen samt 3) Om VBA nedsætter patienternes alkoholforbrug?

¹ Oprindeligt indebærer VBA, som tilgangen er brugt på rygeområdet, ikke nogen form for rådgivning (for at undgå konfrontation og at patienten starter sit forsvar/afviser én) men er blot en henvisningsmetode. Den tilpassede version af VBA, der er brugt i projektet, kan derfor karakteriseres som kort rådgivning med henvisning.

² Alkolinjen 80 200 500 er Danmarks landsdækkende telefonrådgivning om alkoholproblemer, bemandet af professionelle rådgivere, drevet af Alkohol & Samfund. Alkolinjen kan tage en samtale med patienten og evt. henvise videre til relevant behandling.